

Arbetsförmedlingens Återrapportering 2015

EN STRATEGI FÖR GENOMFÖRANDET AV
FUNKTIONSHINDERSPOLITIKEN 2011-2016

13 mars 2015
Avser 2014

Dnr: Af-2011/333721

Datum: 2015-03-13

En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken 2011 - 2016

Arbetsförmedlingen ska årligen redovisa sitt arbete med delmålen i en särskild rapport till regeringen senast den 15 mars 2012, 2013, 2014 och 2015. Myndigheten ska senast den 15 mars 2016 lämna en slutlig resultatredovisning till regeringen. I den första rapporten 2012 redovisade myndigheten nollvärlden, det vill säga en beskrivning av hur situationen var när arbetet i förhållande till uppsatta delmål påbörjades.

Den årliga rapporten ska även redovisas till Myndigheten för delaktighet (tidigare Handisam). Detta är den fjärde årliga rapporten.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Mikael Sjöberg. Ärendet har föredragits av senior advisor Abdi Egag. I den slutliga handläggningen har direktören för Avdelningen Rehabilitering till arbete, Henrietta Stein, och Christina Magnusson, kvalificerad handläggare, deltagit.

Mikael Sjöberg

Abdi Egag

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Delmålen	4
Samarbete och samråd	5
Samlad lägesbedömning av delmålen.....	5
1. Inledning	7
Delmålen.....	7
Samarbete och samråd.....	8
2. Arbetsmarknadens utveckling 2014	10
3. Delmål 1	13
3.1 Mätmetod.....	13
3.2 Resultat.....	14
3.3 Genomförda insatser och aktiviteter under 2014	15
4. Delmål 2	20
4.1 Mätmetod.....	20
4.2 Resultat.....	21
4.3 Genomförda insatser och aktiviteter under 2014	21
5. Delmål 3	23
5.1 Mätmetod.....	23
5.2 Resultat.....	24
5.3 Genomförda insatser och aktiviteter under 2014	24
6. Delmål 4	25
6.1 Mätmetod.....	25
6.2 Resultat.....	26
6.3 Genomförda insatser och aktiviteter under 2014	26
7. Samlad lägesbedömning av delmålen.....	27

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen har sedan 2002 ett samlat ansvar, sektorsansvar, för funktionshindersfrågor inom arbetsmarknadspolitiken. Regeringen beslutade den 16 juni 2011 om *En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken i Sverige under 2011–2016*. Arbetsförmedlingen har fyra delmål som är formulerade utifrån två givna inriktningsmål för arbetsmarknadspolitiken:

- Sysselsättningsgraden för personer med funktionsnedsättning¹ som medför nedsatt arbetsförmåga ska öka.
- Matchningen mellan arbetssökande personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och lediga arbeten ska vara effektiv.

Delmål ett och två mäter hur stor andel av arbetssökande med funktionsnedsättning som månadsvis går till arbete eller reguljär utbildning. Delmål ett omfattar samtliga arbetssökande medan delmål två omfattar ungdomar under 30 år. Delmål tre mäter tiden mellan att en arbetssökande blir inskriven vid Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning är identifierad och registrerad i AIS (Arbetsförmedlingens informationssystem). Delmål fyra handlar om tillgänglighet utifrån funktionshindersperspektivet.

I december 2014 var det totala antalet inskrivna arbetssökande med en funktionsnedsättning knappt 191 000 personer², vilket är 28 procent av samtliga inskrivna. Det är en minskning med cirka 4 300 personer från december 2013. Av personer med funktionsnedsättning uppgick antalet arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd i december 2014 till 75 209 personer, vilket är en minskning med 7 029 personer sedan december 2013.

Delmål ett: Andelen personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som får en anställning eller utbildning ska årligen öka. Nollvärdet³ för delmål ett är 5,4 procent i genomsnitt per månad.

Resultat: Utfallet för år 2014 är 5,7 procent. I förhållandet till nollvärdet ligger utfallet på plus 0,3 procentenheter och i förhållande till år 2013 ligger utfallet på plus 0,7 procentenheter. Resultatet i antal visar en ökning med 4 437 personer jämfört med 2013, vilket innebär att 57 336 personer har nått målet arbete eller reguljär utbildning under helåret 2014.

¹ Begreppet funktionsnedsättning är i denna rapport liktydigt med "funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga" även om det senare begreppet inte alltid skrivs ut.

² Siffrorna i avsnittet är hämtade från månadssiffrorna i Ledning & Styrning den sista december 2014.

³ Nollvärdena sattes utifrån resultat i december 2011.

Delmål två: Andelen ungdomar, under 30 år, med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som får en anställning eller utbildning ska årligen öka. Nollvärdet för delmål två är 7,1 procent i genomsnitt per månad.

Resultat: Utfallet för år 2014 är 7,1 procent, vilket motsvarar samma siffror som nollvärdet. I förhållande till år 2013 ligger utfallet på plus 1,0 procentenheter. Resultat i antal visar en ökning med 2 571 personer jämfört med 2013, vilket innebär att 17 353 unga har nått målet arbete eller reguljär utbildning under helåret 2014.

Delmål tre: Arbetsförmedlingen ska, med säkerställd kvalitet i arbetet, förkorta tiden från att en arbetsökande blir inskriven vid Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är identifierad och registrerad. Nollvärdet för delmål tre är 270 dagar.

Resultat: Utfallet för år 2014 är 250 dagar. I förhållandet till nollvärdet ligger resultatet på en minskning med 20 dagar och i förhållande till år 2013 med 10 dagar. Arbetsförmedlingen har genomfört ett utvecklingsarbete med ambitionen att minska antalet dagar, med bibehållen kvalitet i arbetet, till att en funktionsnedsättning identifieras och registreras.

Delmål fyra: Vid Arbetsförmedlingens upphandling av arbetsmarknadspolitisk verksamhet ska krav på tillgänglighet alltid ställas i förfrågningsunderlag och finnas med i avtal. Nollvärdet för delmål fyra: krav på tillgänglighet fanns med i samtliga förfrågningsunderlag och avtal i slutet av 2011.

Resultat: Kravet på tillgänglighet finns med i alla förfrågningsunderlag och avtal som Arbetsförmedlingen tecknar. Detta delmål är således uppnått. Därutöver har Arbetsförmedlingen genomfört åtgärder för att nå en bättre tillgänglighet som myndigheten bedömer vara tillräckliga även efter lagändringen vid årsskiftet 2014/2015 då bristande tillgänglighet utgör en del av diskrimineringslagstiftningen.

Samarbete och samråd

Ett gott samarbete med arbetsgivare, myndigheter, kommuner och organisationer är en förutsättning för att förbättra situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Arbetsförmedlingen samarbetar och samråder med många aktörer för att uppnå delmålen i funktionshinderspolitiken.

Samlad lägesbedömning av delmålen

Den svenska arbetsmarknaden har förstärkts trots den svaga omvärldsutvecklingen. Personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga hade dock en fortsatt besvärlig arbetsmarknadssituation under 2014. Arbetsförmedlingen har, under 2014, genomfört insatser och aktiviteter, som trots detta gett ett positivt resultat och gör

att personer med funktionsnedsättning kommer i arbete eller reguljär utbildning och som därmed bidragit till att utvecklingen mot delmålen är positiv.

Arbetsförmedlingen har, under 2014, utformat en strategi för arbetet med arbetsgivarkontakter. Vidare har Arbetsförmedlingen genomfört utbildning i arbetsgivarkontakter och matchning för ett stort antal medarbetare och sammantaget förbättrat arbetet gentemot arbetsgivarna.

I Arbetsförmedlingens budgetunderlag för åren 2015-2017 fanns som ett prioriterat förslag att nivån för den högsta bidragsgrundande lönekostnaden vid anställning med lönestöd höjs och att en förenklad struktur för lönestöd införs. I Arbetsförmedlingens budgetunderlag för åren 2016-2018 läggs åter förslaget att höja nivån för den högsta bidragsgrundande lönekostnaden vid anställning med lönestöd. Om detta skulle genomföras bidrar det till att förutsättningarna att genomföra uppdraget att rusta och stödja personer med nedsatt arbetsförmåga förbättras.

Sammanfattningsvis gör Arbetsförmedlingen bedömningen att det finns goda förutsättningar för att uppfylla de funktionshinderspolitiska delmålen fram till 2016 även om det finns vissa försvårande faktorer. Det gäller dels den besvärliga arbetsmarknadssituationen för personer med en funktionsnedsättning, dels att Arbetsförmedlingens förslag till förändring kring lönestöden ännu inte realiserats. Grunden för bedömningen är att Arbetsförmedlingen har uppbyggda rutiner som säkerställer god kvalitet i hanteringen av insatser och aktiviteter, som ger effekt och gör att personer med funktionsnedsättning kommer i arbete eller reguljär utbildning. Här avses främst förbättrat arbete gentemot arbetsgivare, satsning på ackvirering av enskilda platser och anställning med någon form av lönestöd. Vidare har Arbetsförmedlingen genomfört ett utvecklingsarbete med ambitionen att minska antalet dagar till att en funktionsnedsättning identifieras och registreras.

1. Inledning

Regeringen tog beslut den 16 juni 2011 om *En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken i Sverige under 2011–2016*. Syftet med strategin är att presentera politikens inriktning, med konkreta mål för samhällets insatser, samt att klargöra hur resultaten ska följas upp under de kommande fem åren. Genomförandet ska ske inom alla samhällsområden, vilket gör funktionshinderspolitiken tvärsektoriell.

Arbetsförmedlingen ska årligen redovisa sitt arbete med delmålen i en särskild rapport till regeringen senast den 15 mars 2012, 2013, 2014 och 2015. Myndigheten ska senast den 15 mars 2016 lämna en slutlig resultatredovisning till regeringen. I den första rapporten 2012 redovisade myndigheten nollvärlden, det vill säga en beskrivning av hur situationen var när arbetet i förhållande till uppsatta delmål påbörjades. Den årliga rapporten ska även redovisas till Myndigheten för delaktighet (tidigare Handisam). Detta är den fjärde årliga rapporten. För en närmare beskrivning av uppdraget och förutsättningar hänvisas till tidigare årliga rapporter.

Av regeringens strategi framgår följande inriktningsmål för arbetsmarknadspolitiken:

- Sysselsättningsgraden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga ska öka.
- Matchningen mellan arbetssökande personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och lediga arbeten ska vara effektiv.

Delmålen

Arbetsförmedlingens delmål är formulerade utifrån de givna inriktningsmålen för arbetsmarknadspolitiken för 2011 – 2016:

1. Andelen personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som får en anställning eller utbildning ska årligen öka under perioden.
2. Andelen ungdomar, under 30 år, med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som får en anställning eller utbildning ska årligen öka under perioden.
3. Arbetsförmedlingen ska, med säkerställd kvalitet i arbetet, förkorta tiden från att en arbetssökande blir inskriven vid Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är identifierad och registrerad. Den genomsnittliga tiden från det att en arbetssökande är aktualiserad på Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning är registrerad ska minska med cirka 10 dagar per år under perioden 2011–2016.

4. Vid Arbetsförmedlingens upphandling av arbetsmarknadspolitisk verksamhet ska krav på tillgänglighet alltid ställas i förfrågningsunderlag och finnas med i avtal.

Samarbete och samråd

Ett gott samarbete med arbetsgivare, myndigheter, kommuner och organisationer är en förutsättning för att förbättra situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Arbetsförmedlingen samarbetar och samråder med många aktörer för att uppnå delmålen i funktionshinderspolitiken.

Försäkringskassan

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har ett gemensamt uppdrag om tidiga och aktiva insatser för personer som har ersättning från sjukförsäkringen där insatser bedöms nödvändiga för att stödja individens återgång eller inträde i arbetslivet. Utgångspunkten är att öka individens delaktighet och förutsättningar att ta ansvar för sin egen rehabilitering och att stödja personen tillbaka till arbetslivet. I samarbetet ingår att särskilt stödja unga med aktivitetsersättning som har behov av arbetslivsinriktad rehabilitering eller samordnade rehabiliteringsinsatser. Under 2014 har 12 651 personer påbörjat aktiva insatser inom ramen för det förstärkta samarbetet, varav 2 888 unga under 30 år. Totalt har antalet personer, som påbörjat aktiva insatser ökat, vilket är en ökning med cirka 2 900 personer jämfört med 2013.⁴

År 2014 inledde Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan arbetet med ett gemensamt regeringsuppdrag för att pröva och effektutvärdera olika typer av arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser för unga med aktivitetsersättning. Syftet är att förbättra kunskapen om hur olika insatser påverkar ungas möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Projektet kommer att pågå från 2014 till första kvartalet 2017.

Finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet (Finsam)

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, landsting/region och kommun kan samordna rehabiliteringsinsatser genom gemensam finansiering i ett samordningsförbund. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Socialstyrelsen fick i 2014 års regleringsbrev ett gemensamt uppdrag att i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting stödja utvecklingen av samordningsförbundens verksamhet. Viktiga aktiviteter inom ramen för detta uppdrag har varit att ta fram en ny fördelningsmodell för den statliga medelstillsdelningen till samordningsförbunden, att göra en kartläggning av förbundens

⁴ För en utförligare beskrivning se återrapport *Tidiga och aktiva insatser för sjukskrivnas återgång i arbete – Rehabiliteringsinsatser i samarbete* (1 augusti 2014 och 28 februari 2015).

insatser till målgruppen unga samt att genomföra kompetensinsatser för förbundens medarbetare.⁵

Kriminalvården

Arbetsförmedlingen samarbetar med Kriminalvården för att stärka förankringen på arbetsmarknaden för Kriminalvårdens klienter. Genom arbetsförmedling, vägledning, information om arbetsmarknaden samt arbetsmarknadsutbildningar bidrar Arbetsförmedlingen till att underlätta inträde eller återgång i arbete för målgruppen. Under 2014 har Arbetsförmedlingen upphandlat arbetsmarknadsutbildningar till 36 av landets 47 anstalter. Dessutom har en förberedande utbildning, *Min väg till arbete*, upphandlats till samtliga anstalter. Under året har 175 personer deltagit i den förberedande utbildningen på 15 anstalter och 526 personer har deltagit i arbetsmarknadsutbildning på anstalt.⁶

Arbetsförmedlingen och Kriminalvården avslutade den 31 maj 2014 det särskilda regeringsuppdraget om åtgärder för att främja dömda kvinnors förutsättningar på arbetsmarknaden.⁷ Arbetsförmedlingen deltar även i Krami som är en samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Kriminalvården och berörd kommun som syftar till att underlätta inträde på arbetsmarknaden för personer som har varit i kontakt med Kriminalvården.

Socialt företagande

Arbetsförmedlingen ska medverka till att öka antalet sociala företag och anställda hos sociala företag. Som ett led i detta arbete upphandlade Arbetsförmedlingen år 2012 en pilotutbildning för start av arbetsintegrerande sociala företag. Utbildningen har bedrivits 2012-2014, i samarbete med tre projekt finansierade av Europeiska socialfonden.⁸

Arbetsförmedlingens generaldirektör fattade i september 2014 beslut om en plan för myndighetens fortsatta arbete med arbetsintegrerande sociala företag. En arbetsgrupp tillsätts för att utreda möjligheterna för fler grupper av arbetssökande att omfattas av vad de sociala företagen kan erbjuda samt inventera vad som krävs för att stödja arbetsintegrerande sociala företag på bästa sätt.

⁵ För mer information, se återrapporten *Stödja samordningsförbundens verksamhet* (28 februari 2015).

⁶ Källa: Arbetsförmedlingens datalager.

⁷ Uppdraget redovisas i återrapporten *Åtgärder för att främja dömda kvinnors förutsättningar på arbetsmarknaden* (30 maj 2014).

⁸ Springprojektet, Explosionsprojektet och Sigridprojektet.

Samråd och kunskapsspridning

Från år 2014 har Arbetsförmedlingen regelbundna samråd med Handikappförbunden och Lika Unika. Grunden för samrådet är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.⁹ Syftet är att skapa möjligheter för ömsesidig information från respektive verksamhet och dialog kring strategiska utvecklingsfrågor inom det funktionshinderspolitiska området. Samrådet utgör också en del av regeringens strategi för genomförandet av funktionshinderspolitiken 2011-2016.

Arbetsförmedlingen är sekretariat för Rådet för arbetslivsinriktad rehabilitering som är ett forum för samarbete mellan myndigheter, organisationer, kommuner och parterna på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen är vidare sammankallande för Brukarrådet för döva och personer med hörselskada, synskada eller dövblindhet. Deltagare är representanter på nationell nivå för intresseorganisationerna, deras ungdomsorganisationer och Arbetsförmedlingen.

KUR-projektet har fått en fortsättning 2014-2015.¹⁰ Regeringen har gett Försäkringskassan i uppdrag att, i nära samråd med Arbetsförmedlingen och Sveriges Kommuner och Landsting, genomföra lokala satsningar på kunskapsutveckling och samverkan på sysselsättningsområdet kring personer med psykisk ohälsa. Syftet är att öka den gemensamma kunskapsgrunden och förbättra samverkansformerna.

2. Arbetsmarknadens utveckling 2014

Den svenska arbetsmarknaden har förstärkts trots den svaga omvärldsutvecklingen. Efterfrågan på arbetskraft i form av antalet lediga platser och antalet sysselsatta har ökat. Antalet nyanmälda lediga platser steg under året och nivån var den högsta sedan år 2007. Den ökade efterfrågan på arbetskraft i form av lediga platser medförde att sysselsättningen utvecklades positivt under år 2014. Sysselsättningsgraden steg till 76 procent, vilket är den högsta nivån sedan år 1992¹¹. Utrikes födda stod för hela ökningen av sysselsättningen. Den främsta anledningen till den goda sysselsättningsutvecklingen är att det skapades betydligt fler jobb inom tjänstesektorerna och då främst de hemmamarknadsinriktade tjänsterna.¹² Inom övriga delar av näringslivet, det vill säga mer konjunktur känsliga sektorer såsom industrin och byggnadsverksamheten, har sysselsättningen minskat.

⁹ Samrådet bygger på artikel 4:3 som tillskriver konventionsstaterna att aktivt involvera och samråda med personer med funktionsnedsättning, däribland barn, genom de organisationer som företräder dem.

¹⁰ KUR står för kompetensutveckling om rehabilitering för personer med psykisk sjukdom och funktionsnedsättning.

¹¹ Sysselsättningen som andel av befolkningen 16-64 år.

¹² Enligt Arbetsförmedlingens prognosrapport *Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2014*.

Antalet inskrivna arbetslösa¹³ vid Arbetsförmedlingen uppgick till i genomsnitt cirka 379 000 under 2014, vilket var cirka 25 000 färre jämfört med 2013. Minskningen gäller i första hand personer som varit arbetslösa relativt kort tid och skedde främst bland grupper som har en förhållandevis stark ställning på arbetsmarknaden. En stor del av minskningen skedde bland ungdomar under 25 år.

Grupper med utsatt ställning på arbetsmarknaden hade dock en fortsatt besvärlig arbetsmarknadssituation under 2014¹⁴. Det gäller framför allt utomeuropeiskt födda, personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, arbetslösa med högst förgymnasial utbildning samt äldre sökande (>55 år). De individuella förutsättningarna skiljer sig åt inom grupper med utsatt ställning ställt mot bakgrund av deras utbildning, arbetslivserfarenhet och andra personliga egenskaper. Att tillhöra någon av grupperna behöver alltså inte för den enskilde innebära att man står långt från att finna ett arbete även om gruppen som helhet har en mer utsatt situation på arbetsmarknaden än personer som inte tillhör någon av grupperna.

Tabell 1 (nedan) visar att antalet inskrivna vid Arbetsförmedlingen har minskat med 26 066 personer från december 2013 till december 2014. Antal inskrivna som har en funktionsnedsättning har under samma period *minskat* med 4 303 personer.

Andelen kvinnor med funktionsnedsättning är två procentenheter lägre än männens andel (27 respektive 29 procent). I gruppen män har det skett en ökning med en procentenhet. Andelen med funktionsnedsättning har ökat bland unga arbetssökande, närmare två procentenheter. En orsak till detta kan vara att Arbetsförmedlingen har blivit än mer grundliga i kartläggningen av unga arbetssökande, vilket leder till allt fler identifieras och registreras med funktionsnedsättning.

I gruppen utrikes födda har det skett en minskning med en procentenhet. Andelen med kod för funktionsnedsättning är betydligt lägre bland utrikes födda än bland inrikes födda. Språksvårigheter och/eller kulturella skillnader kan vara orsaken till att en lägre andel identifieras och kod registreras.

¹³ Inskrivna arbetslösa är ett begrepp för öppet arbetslösa och deltagare i program med aktivitetsstöd.

¹⁴ Arbetslösa som finns i grupper som har svårt att få ett arbete och som riskerar att stå långa tider utan arbete och/eller drabbas av ofta återkommande arbetslöshetsperioder.

Tabell 1: Personer med dokumenterad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga av samtliga inskrivna arbetssökande

December 2013 och december 2014

Källa: Arbetsförmedlingens datalager

Kategori	December 2013	December 2014	Förändring
Alla			
Samtliga inskrivna	704 640	678 574	- 3.7%
därav med funktionsnedsättning	195 245	190 942	- 2.2%
Andel	28 %	28 %	
Kvinnor			
Samtliga inskrivna	332 643	312 330	- 6.1%
därav med funktionsnedsättning	89 330	85 543	- 4.2%
Andel	27 %	27 %	
Män			
Samtliga inskrivna	371 997	366 244	- 0.1%
därav med funktionsnedsättning	105 915	105 399	-
Andel	28 %	29 %	
Under 30 år			
Samtliga inskrivna	217 923	204 068	- 6.3%
därav med funktionsnedsättning	37 848	38 823	2.6%
Andel	17 %	19 %	
Kvinnor	13 677	13 758	1.0%
Män	24 171	25 065	3.4%
Utrikes födda			
Samtliga inskrivna	256 405	269 004	5.0%
därav med funktionsnedsättning	43 066	43 350	1.0%
Andel	17 %	16 %	
Kvinnor	19 706	19 523	- 1.0%
Män	23 360	23 827	2.0%

Tabell 2 (nedan) visar att andelen med kod för funktionsnedsättning är högst bland personer med enbart förgymnasial utbildning, 23 procent. Endast drygt 12 600 av cirka 75 000 har en eftergymnasial utbildning, 13 procent, här har det skett en minskning med en procentenhet jämfört med år 2013. Utbildning och yrkeskunnande blir allt viktigare och den som saknar gymnasieutbildning har svårt att få fotfäste på arbetsmarknaden. En

tillväxt av arbeten både hos privata och offentliga arbetsgivare väntas under 2015 men den stora ökningen kommer att ske inom yrken med tjänsteinriktning. Den starkaste tillväxten väntas inom yrken som kräver utbildning på eftergymnasial nivå.

Tabell 2: Personer med dokumenterad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga av inskrivna arbets sökande

December 2014

Källa: Arbetsförmedlingens datalager

Målgrupp	Arbetslösa ¹⁵	däruv med kod för funktionsnedsättning	Andel %
Förgymnasial	116 154	26 642	23
Kvinnor	50 584	10 038	20
Män	65 570	15 704	24
Gymnasial	174 953	35 960	20
Kvinnor	72 214	17 208	24
Män	102 739	18 752	18
Eftergymnasial	93 946	12 607	13
Kvinnor	46 076	7 116	15
Män	47 870	5 491	11
Totalt	385 053	75 209	19

3. Delmål 1

Detta delmål har samma lydelse som ett av måtten i Arbetsförmedlingens styrkort.

Andelen personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som får en anställning eller utbildning ska årligen öka.

Nollvärdet: 5,4 procent i genomsnitt per månad¹⁶

3.1 Mätmetod

Delmålet mäter hur stor andel av arbets sökande med funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga som månadsvis går till arbete eller reguljär utbildning.

¹⁵ Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd.

¹⁶ Det ackumulerade resultatet för 2011 var 5,4 procent. Detta är att betrakta som utgångsvärdet, dvs. nollmätningen avseende delmålet.

Målgrupp är arbetssökande med kod för funktionsnedsättning som i början av månaden tillhör statusgrupperna arbetslös eller i program samt de som har status deltidsarbetslös eller tillfälligt timanställd. Till målgruppen förs även de som under månaden skrivs in i AIS med kod för funktionsnedsättning direkt i ovan nämnda statusgrupper.¹⁷

Resultatet är antal ur målgruppen som i slutet av månaden tillhör statusgrupp Arbeta utan stöd, Arbeta med stöd eller Avaktualiserats till annan utbildning än arbetsmarknadsutbildning.

Byte mellan sökandekategori som innebär deltidsarbetslös och tillfällig timanställning (och tvärtom) räknas inte som resultat.

Utfall är resultatet som andel av målgruppen.

3.2 Resultat

Resultat: 2011 (nollvärde): 5,4 %, 2012: 5,2 %, 2013: 5,0 %. Utfallet för år 2014 är 5,7 procent. I förhållandet till nollvärdet ligger utfallet på plus 0,3 procentenheter och i förhållande till år 2013 ligger utfallet på plus 0,7 procentenheter. Antalet arbetssökande som gått till arbete eller utbildning har ökat jämfört med år 2013.

För att få en bild av hur många ur målgruppen som nått målet arbete under 2014 sårredovisas i tabell 3 (nedan) antalet som fått arbete utan stöd, med stöd, nystartsjobb och reguljär utbildning.

Tabell 3. **Antal till arbete utan stöd, med stöd, nystartsjobb och reguljär utbildning för personer med funktionsnedsättning efter kön, 2013 och 2014.**

År 2013 – 2014

Källa: Arbetsförmedlingens datalager

	ÅR 2013			ÅR 2014		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Arbete utan stöd	10 708	9 369	20 077	11 218	10 772	21 990
Arbete med stöd	10 050	15 187	25 237	10 458	16 501	26 959
Nystartsjobb	1 762	2 779	4 541	2 010	3 217	5 227
Reguljär utbildning	1 599	1 445	3 044	1 666	1 494	3 160
Totalt	24 119	28 780	52 899	25 352	31 984	57 336

Källa: Arbetsförmedlingen

¹⁷ Avgränsningen av målgruppen gör att antalet till arbete och utbildning per år är något lägre än det som redovisas i Arbetsförmedlingens årsredovisning där målgruppen är samtliga inskrivna arbetssökande. Utvecklingen att fler gått till arbete och utbildning under år 2014 jämfört med år 2013 är dock den samma oavsett mätmetod.

Resultatet i tabellen ovan visar att 57 336 arbetssökande har nått målet arbete eller reguljär utbildning vilket är en *ökning* med 4 437 personer jämfört med år 2013. Både antalet kvinnor och män som nått målet arbete har ökat under året och männen har ökat mer än antalet kvinnor. Antalet i reguljär utbildning har ökat för både kvinnor och män och det är kvinnorna som har ökat mest.

3.3 Genomförda insatser och aktiviteter under 2014

Flera insatser och aktiviteter som redovisas under delmål ett berör även delmål två.

Väl utvecklade arbetsgivarkontakter är en förutsättning för att lyckas med delmålen. Arbetsförmedlingen har, under 2014, utformat en strategi för arbetet med arbetsgivarkontakter. I strategin framgår bland annat att Arbetsförmedlingen dels genom goda arbetsgivarkontakter öka möjligheterna för personer som står långt från arbetsmarknaden att få ett arbete, dels genom proaktiva arbetsgivarkontakter öka antalet ackvirerade platser. Metoden innebär att Arbetsförmedlingen kontaktar arbetsgivare utifrån en enskild arbetssökandes behov av lämpliga arbetsuppgifter, till skillnad från rekrytering som innebär att arbetsgivaren har uttryckt ett behov av arbetskraft.

Arbetsförmedlingen genomförde, under 2014, utbildning i arbetsgivarkontakter och matchning. Ett stort antal medarbetare har genomfört utbildningen vars syfte har varit:

- att öka antalet arbetsgivarkontakter och förbättra servicen genom att bygga relationer
- att få grundläggande kunskap i att marknadsföra våra tjänster
- att bli effektivare i matchningsarbetet och i ackvirering av arbete

Den skriftliga återkopplingen från Myndigheten för delaktighet (tidigare Handisam) på rapporteringen av regeringsuppdraget med förslag på prioriterade insatser i arbetet framåt publicerades, under 2014, på Arbetsförmedlingens intranät VIS i syfte att tillföra mervärde för medarbetare och chefer och underlätta i det vardagliga arbetet.

Arbetsförmedlingen har sammantaget förbättrat arbetet gentemot arbetsgivarna och genomfört insatser och aktiviteter, som ger effekt och gör att personer med funktionsnedsättning kommer i arbete eller reguljär utbildning och som därmed bidragit till att utvecklingen mot delmålen är positiv.

Arbetsförmedlingens insatser och program som är särskilt avsedda för personer med funktionsnedsättning syftar till att möjliggöra delaktighet på lika villkor i arbetslivet genom anpassning och stöd på arbetsplatsen och/eller genom att kompensera arbetsgivaren för den nedsatta arbetsförmågan. Personer med en funktionsnedsättning

har ofta längre perioder av arbetslöshet varför dessa insatser är viktiga för att bryta eller förhindra långtidsarbetslöshet.

Lönebidrag och andra subventionerade anställningar

De subventionerade anställningar, eller lönestöd, som riktas till personer med funktionsnedsättning utgör en viktig del i att möjliggöra inträde på arbetsmarknaden för personer med nedsatt arbetsförmåga. Under 2014 har i genomsnitt 76 647 personer per månad haft en anställning med någon form av lönestöd och de senaste åren har det sammanlagda antalet ökat, se tabell 4 nedan. Det pågår en omfördelning mellan de olika stödformerna där antalet utvecklingsanställningar och trygghetsanställningar ökar samtidigt som antalet lönebidragsanställningar minskar. År 2014 har trygghetsanställning varit den stödform som omfattat flest personer i genomsnitt, medan det föregående år har varit lönebidrag. Ökade behov av mer långvariga subventionerade anställningar när arbetsförmågan blir varaktigt nedsatt är en anledning till ökningen av trygghetsanställningar.

En viktig aspekt av funktionshinderspolitiken är även i vilken grad det sker övergångar från subventionerade anställningar till anställningar utan stöd. Totalt skedde 2 601 övergångar under 2014.

Arbetsförmedlingen har ett särskilt uppdrag för vissa unga med funktionsnedsättning. Som framgår av tabell 4 har i genomsnitt 12 421 unga under 30 år haft en subventionerad anställning per månad under 2014, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Utvecklingsanställningar står för den största ökningen och en av anledningarna till denna ökning är den nya satsningen på utvecklingsanställningar hos Samhall AB där unga under 30 år ska prioriteras.¹⁸

¹⁸ För mer information, se stycket *Tillfälliga arbetsmarknadssatsningar för personer med funktionsnedsättning*.

Tabell 4. **Antal anställda i genomsnitt, samt antal övergångar till arbete utan stöd (andel inom parentes), 16-64 år.**

År 2010 – 2014

Källa: Arbetsförmedlingens datalager

	2010	2011	2012	2013	2014
Kvarstående (snitt per månad)					
Lönebidrag	46 725	45 936	44 094	37 606	32 230
varav under 30 år	4 528	5 196	5 565	5 177	4 803
Offentligt skyddat arbete	4 446	4 334	4 208	3 881	3 586
varav under 30 år	358	365	385	374	396
Utvecklingsanställning	2 463	3 280	3 818	5 168	7 841
varav under 30 år	662	966	1 192	1 840	3 275
Trygghetsanställning	13 902	17 694	20 995	27 534	32 990
varav under 30 år	1 700	2 071	2 487	3 293	3 948
Totalt	67 535	71 244	73 115	74 189	76 647
 varav under 30 år	7 248	8 598	9 629	10 684	12 421
Till arbete utan stöd					
Från lönebidrag	2 034 (4,4)	2 165 (4,7)	2 094 (4,7)	1 859 (4,9)	1 562 (4,8)
varav under 30 år	278 (6,1)	321 (6,2)	347 (6,2)	324 (6,3)	308 (6,4)
Från offentligt skyddat arbete	62 (1,4)	74 (1,7)	69 (1,6)	77 (2,0)	86 (2,4)
varav under 30 år	11 (3,1)	12 (3,3)	11 (2,9)	21 (5,6)	21 (5,3)
Från utvecklingsanställning	89 (3,6)	164 (5,0)	178 (4,7)	242 (4,7)	344 (4,4)
varav under 30 år	22 (3,3)	49 (5,1)	67 (5,6)	70 (3,8)	138 (4,2)
Från trygghetsanställning	172 (1,2)	223 (1,3)	349 (1,7)	479 (1,7)	609 (1,8)
varav under 30 år	29 (1,7)	20 (1,0)	55 (2,2)	78 (2,4)	87 (2,2)
Totalt	2 357 (3,5)	2 626 (3,7)	2 690 (3,7)	2 657 (3,6)	2 601 (3,4)
 varav under 30 år	340 (4,7)	402 (4,7)	480 (5,0)	493 (4,6)	554 (4,5)

Tillfälliga arbetsmarknadsåtgärder för personer med funktionsnedsättning

Praktikantprogrammet inom statsförvaltningen för personer med funktionsnedsättning infördes i januari 2013. Hittills har 49 myndigheter tecknat överenskommelser om totalt cirka 1 490 platser.¹⁹ För att öka myndigheternas intresse för, och kunskap om, praktikantprogrammet har Arbetsförmedlingen genomfört en rad riktade

¹⁹ Några myndigheter skriver i överenskommelsen att de avser erbjuda *ungefär* ett visst antal platser.

informationsinsatser under hösten 2014. Bland annat har ett handledarseminarium för handledare och mottagande chefer hållits på tre orter i landet. Under 2014 har 232 personer fått en praktikplats inom ramen för praktikantprogrammet, varav 113 personer på Arbetsförmedlingen.²⁰

Kulturarvslyftet och utvecklingsanställning hos Samhall AB är två satsningar som pågått mellan 2012 och 2014. Anställningarna inom dessa satsningar har fasats ut under 2014. Totalt har 448 personer tagit del av en utvecklingsanställning inom Kulturarvslyftet under 2012–2014, varav 80 personer har fått en anställning under 2014.²¹ Utvecklingsanställningarna hos Samhall AB har under 2014 haft ett snitt på 447 personer vilket är i enlighet med det i regleringsbrevet angivna målet för uppdraget om högst 500 personer i genomsnitt.²²

Arbetsförmedlingen fick i regleringsbrevet för 2014 i uppdrag att anvisa minst 1 000 personer från sysselsättningsfasen i jobb- och utvecklingsgarantin till utvecklingsanställningar hos Samhall AB. Unga vuxna under 30 år ska prioriteras. Målet om 1 000 personer har uppnåtts. Totalt har 1 298 personer fått en utvecklingsanställning hos Samhall AB inom ramen för satsningen under 2014, varav 903 unga under 30 år. 126 personer har gått vidare till en anställning utanför Samhall AB.²³

Samhall AB

Arbetsförmedlingen svarar för alla anvisningar till skyddade anställningar inom Samhall AB. I regleringsbrevet för 2014 anges att minst 40 procent av dem som anställs hos Samhall AB ska komma från de prioriterade grupper som Samhall AB och Arbetsförmedlingen enats om. Detta mål har uppnåtts; 44 procent kom från dessa grupper.²⁴

²⁰ Avser unika individer per år. Formuleringen ”inom ramen för praktikantprogrammet” avser arbetssökande med kod för funktionsnedsättning som är i praktik förlagd till en myndighet som har tecknat överenskommelse med Arbetsförmedlingen.

²¹ Källa: Arbetsförmedlingen; datalager. Det fåtal personer som fick ett beslut om utvecklingsanställning inom Kulturarvslyftet innan systemstöd för satsningen fanns är inte medräknade här.

²² Källa: Samhall AB.

²³ Källa: Samhall AB.

²⁴ Källa: Samhall AB. De prioriterade grupperna på Samhall AB är personer med psykisk funktionsnedsättning, generella inlärningssvårigheter, neuropsykologisk funktionsnedsättning, personer med mer än en funktionsnedsättning som tillsammans medför omfattande nedsättning av arbetsförmågan och personer, främst unga under 30 år, som deltar i sysselsättningsfasen inom jobb- och utvecklingsgarantin.

Andra insatser för personer med funktionsnedsättning

En nedsatt arbetsförmåga kan ofta kompenseras genom olika typer av stöd och anpassningar i arbetet. Arbetsförmedlingen erbjuder därför arbetshjälpmedel, stöd till personligt biträde, Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS) och särskilt stöd vid start av näringsverksamhet som alternativ eller komplement till en subventionerad anställning. Som framgår av tabell 5 nedan har antalet personer som får stöd till personligt biträde och SIUS ökat de senaste åren. Att det sker en ökning både av lönestöd och av dessa insatser är en indikation på att allt fler arbetssökande med funktionsnedsättning har ett omfattande behov av stöd för att få och behålla ett arbete. Eftersom stöd ges utifrån varje individs förutsättningar blir det ofta aktuellt att använda mer än en form av stöd för att kompensera nedsättningen av arbetsförmågan. Antalet personer som får arbetshjälpmedel har minskat något 2014 jämfört med 2013 och antalet personer som får särskilt stöd vid start av näringsverksamhet har minskat sedan 2011.

Arbetsförmedlingen har särskilda arbetsförmedlare som arbetar med metoden Supported Employment, så kallade SIUS-konsulenter, och deras antal har fortsatt att öka under 2014. SIUS-konsulenterna ger ett individuellt stöd till arbetssökande med funktionsnedsättning inför och under en anställning.²⁵ Genom ackvirering av enskilda platser matchas arbetssökandes förutsättningar och intressen med arbetsgivares behov. Ackvirering har identifierats som en framgångsrik insats för att öka andelen personer med funktionsnedsättning som får en anställning. Under 2014 har 6 170 personer fått ett arbete via SIUS.²⁶

²⁵ SIUS är en programinsats som bygger på metoden Supported Employment. Insatsen ges till såväl den arbetssökande som till arbetsgivaren och arbetsplatsen.

²⁶ Källa: Arbetsförmedlingen; datalager. Under 2012 implementerades ett nytt programbeslut för SIUS som möjliggör tydligare uppföljning av de olika faserna i SIUS-metodiken samt ett annat sätt att räkna resultat efter insats av SIUS. Motsvarande siffror för antal till arbete för år 2012 finns därför inte.

Tabell 5: **Antal personer som har fått stöd för arbetshjälpmedel, personligt biträde och andra insatser för personer med funktionsnedsättning**

År 2010 – 2014

Källa: Arbetsförmedlingens datalager

	2010	2011	2012	2013	2014
Arbetshjälpmedel	5 535	6 385	6 965	7 682	7 042
varav unga under 30 år	579	688	853	1 165	1 055
Personligt biträde	8 626	11 451	14 779	19 059	22 174
varav unga under 30 år	2 526	3 430	4 682	6 318	7 337
SIUS	4 658	6 173	8 405	9 287	9 908
varav unga under 30 år	2 148	2 622	3 686	4 177	4 327
Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet	657	669	653	601	550
varav unga under 30 år	51	54	79	68	55

4. Delmål 2

Gruppen unga under 30 år har ett eget delmål. För detta delmål används samma formulering och beräkningsgrund som vid redovisning av föregående delmål.

Andelen ungdomar under 30 år, med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, som får en anställning eller utbildning ska årligen öka.

Nollvärde: 7,1 procent i genomsnitt per månad²⁷

4.1 Mätmetod

Delmålet mäter hur stor andel av arbetssökande ungdomar under 30 år med en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga som månadsvis går till arbete eller reguljär utbildning.

Målgrupp är arbetssökande med kod för funktionsnedsättning som i början av månaden tillhör statusgrupperna arbetslös eller i program samt de som har status deltidsarbetslös eller tillfälligt timanställd. Till målgruppen förs även de som under månaden skrivs in direkt i ovan nämnda statusgrupper och där kod för funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga registreras i AIS.

Resultat är antal ur målgruppen som i slutet av månaden tillhör statusgrupp Arbete utan stöd, Arbete med stöd eller Avaktualiserats till annan utbildning än

²⁷ Det ackumulerade resultatet för 2011 är 7,1 procent. Detta är att betrakta som utgångsvärdet, dvs. nollmätningen avseende delmålet.

arbetsmarknadsutbildning. Notera att fler personer i en målgrupp gör det generellt svårare att nå ett andelsmål.

Byte mellan sökandekategori som innebär deltidsarbetslös och tillfällig timanställning (och tvärtom) räknas inte som resultat.

Utfall är resultatet som andel av målgruppen.

4.2 Resultat

Resultat: 2011 (nollvärdet): 7,1 %, 2012: 6,4 %, 2013: 6,1 %. Utfallet för år 2014 är 7,1 procent, vilket motsvarar samma siffror som nollvärdet. I förhållande till år 2013 ligger utfallet på plus 1,0 procentenheter.

Tabell 6. Antal till arbete utan stöd, med stöd, nystartsjobb och reguljär utbildning för unga under 30 år med funktionsnedsättning efter kön

År 2013 och 2014

Källa: Arbetsförmedlingens datalager

	2013			2014		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Arbete utan stöd	2 133	2 879	5 012	2 373	3 416	5 789
Arbete med stöd	2 102	4 760	6 862	2 555	5 754	8 309
Nystartsjobb	232	568	800	315	803	1 118
Reguljär utbildning	1 023	1 085	2 108	981	11 56	2 137
Totalt	5 490	9 292	14 782	6 224	11 129	17 353

Resultatet i tabellen ovan visar att 17 353 unga arbetssökande har nått målet arbete eller reguljär utbildning vilket är en *ökning* med 2 571 unga jämfört med 2013. Både antalet kvinnor och män som nått målet arbete har ökat under året och männen har ökat mer än antalet kvinnor.

4.3 Genomförda insatser och aktiviteter under 2014

Utöver de insatser och aktiviteter som nämnts under delmål ett finns en del specifika insatser riktade till ungdomar med funktionsnedsättning.

Arbetsförmedlingen har ett särskilt uppdrag att bedriva verksamhet för unga med funktionsnedsättning för att säkerställa och underlätta övergången från skola till arbetsliv. Arbetsförmedlingen ska även samarbeta med Försäkringskassan och daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS). Det finns

också särskilt utsedda arbetsförmedlare i hela landet som arbetar som kontaktpersoner i enlighet med detta uppdrag.

I regleringsbrevet till Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för år 2014 står att ”i samarbete vidarutveckla metoder och arbetssätt för de personer som har ersättning från sjukförsäkringen där insatser bedöms nödvändiga för att stödja den enskildes återgång till eller inträde i arbetslivet. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ska även genom samverkan med andra relevanta aktörer inom ramen för samordningsförbundens verksamhet verka för att unga med aktivitetsersättning ska uppnå eller förbättra sin arbetsförmåga”.

Under 2014 startade 1 627 unga med aktivitetsersättning i aktiva insatser hos Arbetsförmedlingen inom ramen för myndigheternas förstärkta samarbete.

Sociala insatsgrupper

Regeringen gav i februari 2013 ett nytt uppdrag till Rikspolisstyrelsen att stödja och sprida arbetssättet avseende sociala insatsgrupper under 2013-2014. Syftet är att hjälpa ungdomar att bryta en kriminell livsstil. Arbetet har skett i samarbete mellan olika samverkande myndigheter och aktörer som kan ge hjälp och stöd för en bättre framtid.

Rikspolisstyrelsen lämnade, i november 2014, sin slutredovisning av projektet sociala insatsgrupper. Arbetsförmedlingen har haft definierade chefer och arbetsförmedlare i samtliga av projektets kommuner/områden för att kunna delta i verksamheten med sociala insatsgrupper om behov funnits. Arbetsförmedlingen har deltagit i de sociala insatsgrupperna på tretton orter varav man på sju orter haft ett konkret uppdrag med arbetsökande. Totalt har sjuorton arbetsökande varit aktuella för en insats från Arbetsförmedlingen i form av kartläggning, bedömning av arbetsförmåga, praktik, förberedande arbetsmarknadsutbildning samt start i Krami (en samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Kriminalvården och berörd kommun). Flera av de sociala insatsgrupperna har valt att arbeta med åldersgrupperna under 16 år. På dessa orter har det inte varit aktuellt med Arbetsförmedlingens medverkan.

5. Delmål 3

Arbetsförmedlingen har valt tid till identifiering och registrering av kod för funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som ett av delmålen. Syftet är att berörda personer så tidigt som möjligt ska få adekvat stöd i processen att söka arbete, vilket leder till att tiden fram till arbete kan förkortas.

Arbetsförmedlingen ska, med säkerställd kvalitet i arbetet, förkorta tiden från att en arbetssökande blir inskriven vid Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är identifierad och registrerad. Den genomsnittliga tiden från det att en arbetssökande är aktualiserad på Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning är registrerad ska minska med cirka 10 dagar per år under perioden 2011–2016.

Nollvärde: 270 dagar²⁸

5.1 Mätmetod

Följande period har använts vid mätning i december 2014:

Antal dagar efter inskrivning till att kod för funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga har registrerats i AIS,²⁹ under perioden 2014-01-01 – 2014-12-31. Detta gäller personer som skrevs in 2010-01-01 – 2014-12-31.

Vid utgången av 2014 var 190 942 personer med funktionsnedsättning inskrivna på Arbetsförmedlingen (2013: 195 245). Det motsvarar 28,1 procent av samtliga inskrivna, vilket är en något högre andel än föregående år. Antalet inskrivna personer med funktionsnedsättning har däremot minskat i år jämfört med 2013, vilket även gäller för det totala antalet inskrivna hos Arbetsförmedlingen. Under 2013 fick drygt 34 000 personer en kod för funktionsnedsättning registrerad i AIS. Detta antal sjönk under 2014 till cirka 28 500 personer. Erfarenheten visar att vissa typer av funktionsnedsättningar är lätta att identifiera och verifiera tidigt medan andra kan ta betydligt längre tid. Det finns med andra ord ingen fastställd tid när en funktionsnedsättning ska vara identifierad och registrerad utan det sker alltid utifrån en individuell bedömning.

²⁸ Nollvärdet sattes efter överenskommelse med Myndigheten för delaktigheten (tidigare Handisam) och Socialdepartementet inför återrapporten 15 mars 2012 när nollvärden skulle rapporteras. Tidpunkten fastställdes till 31 december 2011.

²⁹ Om personen inte medger detta sker ingen digital registrering utan i stället sparas informationen i pappersform i den arbetssökandes dossié på lokalkontoret. Kraven på dokumentation och underlag för beslut är de samma i båda fallen. Personens möjlighet att få tillgång till de insatser som är reserverade för målgruppen påverkas inte.

5.2 Resultat

Resultat: 2011 (nollvärdet): 270 dagar, 2012: 272 dagar, 2013: 260 dagar. Utfallet för år 2014 är 250 dagar. I förhållandet till nollvärdet ligger resultatet på en minskning med 20 dagar och i förhållande till år 2013 med 10 dagar.

Tabell 7. **Antal dagar i genomsnitt från inskrivning till dokumenterad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga**

År 2013 och 2014

Källa: Arbetsförmedlingens datalager

	Antal 2013	Genomsnitt antal dagar till kod	Antal 2014	Genomsnitt antal dagar till kod	Förändring
Totalt	34 403	260	28 579	250	- 10
Därav:					
Kvinnor	16 568	259	13 430	243	- 16
Män	17 835	262	15 149	256	- 6
under 30 år	13 738	205	12 343	205	0
inrikes födda	25 947	229	21 142	213	- 16
utrikes födda	8 456	356	7 437	357	+ 1

Tabell 7 visar att Arbetsförmedlingen uppfyller målet att den genomsnittliga tiden från att en arbetssökande är aktualiserad på Arbetsförmedlingen till dess att en funktionsnedsättning är registrerad årligen ska minska med cirka tio dagar mellan år 2013 och 2014. Minskningen är störst hos kvinnorna medan det för personer under 30 år sammantaget inte har skett någon förändring sedan år 2013 års siffror. Trenden att den största minskningen sker för inrikes födda håller i sig och här finns nu en minskning med 16 dagar. Detta kan jämföras med utrikes födda där det har skett en ökning med en dag. En bidragande orsak till denna ökning kan vara det stora inflödet av utrikesfödda arbetssökande.

5.3 Genomförda insatser och aktiviteter under 2014

I sitt bedömningsarbete behöver Arbetsförmedlingen utlåtanden för att värdera om en funktionsnedsättning också medför en nedsatt arbetsförmåga. I de flesta fall rör det sig om medicinska utredningar från vården och under 2014 har det klargjorts vilka krav Arbetsförmedlingen ställer på medicinska underlag.

Ett omfattande arbete har gjorts för att uppdatera Arbetsförmedlingens föreskrifter om kodning av funktionsnedsättning. Målsättningen med arbetet har varit att:

- den arbetssökande ska få en tydligare definition av kodens innebörd
- ge arbetsförmedlaren ett tydligare stöd för att avgöra vilken kod som kan vara aktuell att registrera och vilket underlag som krävs
- de arbetssökande ska känna sig tillfreds med det begrepp och den definition som finns för funktionsnedsättningskoden och anse att beskrivningarna är lämpliga

Ändringen av föreskriften har bland annat inneburit nya koder och en språklig bearbetning. Förändringen genomförs under mars månad 2015.

En ambition med dessa två översyner har bland annat varit att förtydligandena ska komma att minska antalet dagar, med bibehållen kvalitet i arbetet, till att en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga identifieras och kod registreras.

6. Delmål 4

Arbetsförmedlingen är idag en stor aktör när det gäller upphandling av kompletterande arbetsförmedlingstjänster och arbetsmarknadsutbildning och har därmed en stor påverkansmöjlighet på marknaden.

Vid Arbetsförmedlingens upphandling av arbetsmarknadspolitisk verksamhet ska krav på tillgänglighet alltid ställas i förfrågningsunderlag och finnas med i avtal.

Nollvärde: krav på tillgänglighet fanns med i samtliga förfrågningsunderlag och avtal i slutet av 2011.

6.1 Mätmetod

Vid kvalitetskontroller av upphandlad verksamhet bedöms/granskas tillgänglighetsfrågorna alltid med hjälp av checklistor. Underlag om tillgänglighet finns i alla förfrågningsunderlag och är enligt följande:

1. Lokalerna skall enkelt kunna nås med allmänna kommunikationsmedel.
2. Lokalerna skall vara ändamålsenligt utformade för den aktuella utbildningen och utrustade på ett sådant sätt att de följer Arbetsmiljöverkets riktlinjer och författningar, se AFS 2009:02 Arbetsplatsens utformning (deltagaren likställs här med arbetstagare).
3. Lokalerna skall vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning i enlighet med de riktlinjer om tillgängliga lokaler som finns framtagna av Myndigheten för delaktighet (tidigare Handisam). För optimal tillgänglighet för varje deltagare förväntas leverantören samråda med ansvarig kontaktperson på Arbetsförmedlingen i de fall enskilda deltagare har behov utöver de generella riktlinjerna.

4. Deltagarna skall ha tillgång till gemensamhetsutrymmen och pentry med möjlighet till uppvärmning av mat.

Vid årsskiftet 2011/2012 fanns krav på tillgänglighet med i samtliga förfrågningsunderlag och avtal. Detta är också att betrakta som nollvärdet avseende delmålet.

6.2 Resultat

Resultat: Kravet på tillgänglighet finns med i alla förfrågningsunderlag och avtal som Arbetsförmedlingen tecknar. Detta delmål är således uppnått.

6.3 Genomförda insatser och aktiviteter under 2014

Arbetsförmedlingen har, under 2014, infört ett enhetligt och strukturerat arbetssätt för uppföljning av leverantörer, avtal och tjänster, vilket innebär att Arbetsförmedlingen kan genomföra uppföljning av alla nya och befintliga avtal enligt modellen. De kvalitetssäkrade uppföljningsverktygen som används är avtalskontroll, uppstartsmöte, leverantörsdialog, kvalitetskontroll, kvalitetsrevisioner och enhetliga rutiner för klagomålshantering.

Vid avtalskontroll, uppstartsmöten och leverantörsdialoger som Arbetsförmedlingen genomfört under 2014 har kraven på tillgänglighet och lokalernas lämplighet alltid funnits på dagordningen. Avtalskontroll och uppstartsmöten genomförs för samtliga nya avtal medan leverantörsdialoger innebär regelbundna besök hos upphandlade leverantörer i syfte att skapa bra relationer, fånga tidiga signaler och undvika missförstånd.

Arbetsförmedlingen har som statlig myndighet ett särskilt ansvar att genomföra funktionshinderspolitiken och ska verka för att verksamheten, information och lokaler är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Myndigheten har en arbetsgrupp för tillgänglighet med representation från flertalet avdelningar. En ny handlingsplan som ska gälla för perioden 2015-2018 har arbetats fram.

Arbetsförmedlingen har genomfört åtgärder för att nå en bättre tillgänglighet. Arbetet tog fart under 2013 och en tidplan sattes med målet att alla kontor skulle vara åtgärdade i december 2014. Denna tidplan är framskjuten till och med den 1 mars 2015. Det återstår 39 kontor av totalt 318. Föreningen beror bland annat på att vissa hyresvärdar (fastighetsägare) inte vill genomföra tillgänglighetsanpassningarna. Samtliga arbetsförmedlingars lokala hemsidor har uppdaterats med information om lokalernas tillgänglighet, kategoriserat med hänsyn till behov utifrån nedsatt rörelseförmåga respektive syn och hörsel samt allergi eller överkänslighet. I myndighetens utvecklingsarbete med elektronisk dokument- och ärendehantering har

tillgänglighetsaspekten för medarbetare med syn- eller hörselnedsättning varit en del av arbetet. En informationskampanj om lagändringen om bristande tillgänglighet och vikten av tillgänglighet har genomförts för all personal. De tillgänglighetsanpassningar som genomförts under 2014 bedömer Arbetsförmedlingen vara tillräckliga även efter lagändringen vid årsskiftet 2014/2015 då bristande tillgänglighet utgör en del av diskrimineringslagstiftningen.

För att tillgängligheten ska vara optimal vid leverans av olika upphandlade tjänster ska leverantörer samråda med ansvarig arbetsförmedlare i de fall deltagaren har individuella behov, utöver den generella tillgängligheten. Leverantörer ska samarbeta med Arbetsförmedlingens specialister och/eller leverantörer av så kallade Flexibla anpassningsmoduler (FAM) för att öka tillgängligheten. Syftet med FAM är att göra förberedande utbildningar och arbetsmarknadsutbildningar tillgängliga för personer med funktionsnedsättning som har särskilda behov av stödjande och kompenserande insatser. FAM kan också användas inför och i början av en anställning genom utprovning, utbildning och träning med kompenserande hjälpmedel.

7. Samlad lägesbedömning av delmålen

Den svenska arbetsmarknaden har förstärkts trots den svaga omvärldsutvecklingen. Personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga hade dock en fortsatt besvärlig arbetsmarknadssituation under 2014. Arbetsförmedlingen har, under 2014, genomfört insatser och aktiviteter, som trots detta gett ett positivt resultat och gör att personer med funktionsnedsättning kommer i arbete eller reguljär utbildning och som därmed bidragit till att utvecklingen mot delmålen är positiv. Antalet personer med funktionsnedsättning som har ett arbete med stöd har ökat under året. Det är utvecklings- och trygghetsanställningar som står för ökningen. Samtidigt har antalet personer med funktionsnedsättning som är arbetslösa eller personer i program med aktivitetsstöd minskat jämfört med år 2013.

Arbetsförmedlingen har, under 2014, utformat en strategi för arbetet med arbetsgivarkontakter. I strategin framgår bland annat att Arbetsförmedlingen dels genom goda arbetsgivarkontakter öka möjligheterna för personer som står långt från arbetsmarknaden att få ett arbete, dels genom proaktiva arbetsgivarkontakter öka antalet ackvirerade platser. Vidare har Arbetsförmedlingen genomfört utbildning i arbetsgivarkontakter och matchning för ett stort antal medarbetare och sammantaget förbättrat arbetet gentemot arbetsgivarna.

Delmål tre handlar om att individen så snabbt som möjligt ska få rätt insatser utifrån sina förutsättningar och behov. Under 2014 har Arbetsförmedlingen genomfört

utvecklingsarbete med ambitionen att minska antalet dagar, med bibehållen kvalitet i arbetet, till att en funktionsnedsättning identifieras och registreras.

Delmål fyra är uppnått då kravet på tillgänglighet finns med i alla förfrågningsunderlag och avtal som Arbetsförmedlingen tecknar. Därutöver har Arbetsförmedlingen genomfört åtgärder för att nå en bättre tillgänglighet som myndigheten bedömer vara tillräckliga även efter lagändringen vid årsskiftet 2014/2015 då bristande tillgänglighet utgör en del av diskrimineringslagstiftningen.

I Arbetsförmedlingens budgetunderlag för åren 2015-2017 fanns som ett prioriterat förslag att nivån för den högsta bidragsgrundande lönekostnaden vid anställning med lönestöd höjs och att en förenklad struktur för lönestöd införs. Myndigheten för delaktighet (tidigare Handisam), som har i uppdrag att föreslå lämpliga åtgärder för en effektiv styrning och samordning av det funktionshinderspolitiska arbetet, bedömde förslaget vara mycket centralt för att utvecklingen ska påskyndas och för att rättigheterna för personer med funktionsnedsättning ska kunna säkerställas och lämnade förslaget om förändringar kring lönestöden till regeringen och belyste vikten att dessa genomförs.

I Arbetsförmedlingens budgetunderlag för åren 2016-2018 läggs åter förslaget att höja nivån för den högsta bidragsgrundande lönekostnaden vid anställning med lönestöd. Om detta skulle genomföras bidrar det till att förutsättningarna att genomföra uppdraget att rusta och stödja personer med nedsatt arbetsförmåga förbättras.

Sammanfattningsvis gör Arbetsförmedlingen bedömningen att det finns goda förutsättningar för att uppfylla de funktionshinderspolitiska delmålen fram till 2016 även om det finns vissa försvårande faktorer. Det gäller dels den besvärliga arbetsmarknadssituationen för personer med en funktionsnedsättning, dels att Arbetsförmedlingens förslag till förändring kring lönestöden ännu inte realiserats. Grunden för bedömningen är att Arbetsförmedlingen har uppbyggda rutiner som säkerställer god kvalitet i hanteringen av insatser och aktiviteter, som ger effekt och gör att personer med funktionsnedsättning kommer i arbete eller reguljär utbildning. Här avses främst förbättrat arbete gentemot arbetsgivare, satsning på ackvirering av enskilda platser och anställning med någon form av lönestöd. Vidare har Arbetsförmedlingen genomfört ett utvecklingsarbete med ambitionen att minska antalet dagar till att en funktionsnedsättning identifieras och registreras.



Hälsingegatan 38, Stockholm
113 99 Stockholm
Telefon: 08-508 801 00
www.arbetsformedlingen.se